

Beelde van die einde

SABBATMIDDAG

Skrifverwysings vir hierdie week se studie:

Matthëus 12:38–42; Jona 3:5–10; Openbaring 18:4; Daniël 5:1–31; Openbaring 16:12–19; II Kronieke 36:22, 23.

Geheueteks: “En hy antwoord hulle: Ek is ’n Hebreër, en ek vrees die HERE, die God van die hemel, wat die see en die droë land gemaak het” (*Jona 1:9*).

Hierdie week gaan ons vir die laaste keer na ’n verhaal kyk wat sal help om eindtydgebeure vir ons op te klaar. Ons gaan na Jona se sendingreis na Ninevé kyk, die val van Babilon en die opkoms van Kores, die Persiese koning, wat God se volk vrygelaat het en hulle gehelp het om na die beloofde land terug te keer.

Soos met die ander verhale wat ons ondersoek het, het hierdie historiese verhale diepgaande betekenisse al vir elke geslag bevat. Maar dit het ook *spesiale* waarde vir die laaste geslagte net voor Christus terugkom. Dit wil sê, ons kan uit hierdie historiese vertellings verskeie elemente opdiep wat ons kan help om “teenswoordige waarheid” beter te verstaan.

Terselfdertyd moet ons een ding oor elkeen van hierdie verhale onthou wat bedoel is om eindtydgebeure te voorspel: ons moet versigtig wees om na die breër temas en inspelings te kyk en nie probeer om elke besonderheid te ontleed en sodoende profetiese onsinnighede te skep nie. Soos met die gelykenisse van Jesus, moet ons kyk vir die hoofgedagtes en beginsels. Ons moet nie elke besonderheid probeer tap met die hoop om een of ander verskuilde waarheid te vind nie. In plaas daarvan moet ons na die raamwerk en die beginsels kyk; en so kan ons elemente ontdek wat toepaslik vir die laaste dae is.

**Bestudeer hierdie week se les ter voorbereiding vir Sabbat, 28 Junie.*

Die onwillige profeet

Alhoewel kort, is die verhaal van Jona (*lees Jona 1-4*) baie treffend. Baie gelowiges het al weerspieëlings van hulleself in hierdie onwillige profeet gesien. Die verhaal stem ook merkwaardig ooreen met toekomsgebeure.

Lees Mattheüs 12:38–42. Na watter dele van die verhaal van Jona verwys Jesus terwyl Hy die skrifgeleerdes en Fariseërs aanspreek? Watter lesse oor die oordeel word in sy verklaring gevind?

Jesus het verklaar dat Hy groter as Jona was. Hy het geweet dat toe Hy na hierdie wêreld gekom het, Hy gekruisig sou word, en nogtans het Hy gekom om te “soek en te red wat verlore was” (*Lukas 19:10*). Jona het drie dae in die groot vis deurgebring weens sy eie sondes; Jesus het drie dae in die graf deurgebring weens ons sondes. Dit is wat dit gekos het om die verlore nes te red.

Vandag ken ons Jona as ’n teësinne profeet wat onwillig was om na Ninevé toe te gaan. Vanuit ’n menslike oogpunt is dit maklik om te verstaan: die Assiriërs was in beheer van ’n brutale regering. Assiriese muurskilderye is vol van tonele wat ongewone brutaliteit uitbeeld: oorwonne mense was op die mees wrede maniere wat daaraan gedink kon word, doodgemaak was. Daarom, wie sou kans gesien het om ’n bekeringsboodskap in hulle hoofstad te gaan preek het?

Daar is ’n belangrike oomblik in die verhaal wat vooruitwys na die eindtyd-oorblyfselbeweging: Wanneer Jona gevra word wie hy is, reageer hy soos volg, “‘Ek is ’n Hebreër, en ek vrees die HERE, die God van die hemel, wat die see en die droë land gemaak het,’” — ’n verklaring wat baie soos die eerste engel se boodskap klink (*Jona 1:9; Openbaring 14:7*). Sy beklemtoning van die HERE as die Een “‘wat die see en die droë land’” gemaak het, wys natuurlik na Hom as die Skepper. Hierdie feit is grondliggend waarom ons Hom moet aanbid, en om te aanbid is die middelpunt van die laaste dae gebeure.

Terselfdertyd het ons ook ’n opdrag om ’n potensiële onpopulêre boodskap in geestelike Babilon te preek. Om te sê “gaan uit haar uit, my volk” (*Openbaring 18:4*) is om aan die wêreld te sê hulle moet hulle bekeer — ’n boodskap wat so te sê altyd ’n negatiewe reaksie by baie mense uitlok — selfs wanneer dit op die mees vriendelike manier moontlik gedoen word. Wie van ons het nie al negatiewe, of selfs vyandige reaksies beleef toe ons getuig het nie? Dit is deel van die “werk”.

Hoeveel van Jona vind jy in jouself? Hoe kan jy hierdie verkeerde gesindheid te bowe kom?

'n Werk van bekering

Jona het 'n baie duidelike boodskap vir die mense van Ninevé gehad. “En Jona het begin met een dagreis ver die stad in te gaan en het gepreek en gesê: 'nog veertig dae, dan word Ninevé verwoes' ”(*Jona 3:4*). Die boodskap was baie duidelik: die plek was verdoem. Per slot van rekening, het hierdie woord nie direk van 'n profeet van die HERE gekom nie?

En tog, wat het met Ninevé gebeur?

Lees Jona 3:5–10. Waarom was hierdie profesie dan nie vervul nie?

Ja, die hele stad het tot bekering gekom, en die verdoemenisboodskap was afgewend, ten minste vir 'n tydperk. “Hulle ondergang is afgeweer, die God van Israel is deur die heidense wêreld verhoog en geëer en Sy wet is eerbiedig. Eers baie jare later sou Ninevé, deur God te vergeet en deur trotse hoogmoed, 'n prooi vir die omliggende nasies word.” — Ellen G. White, *Profete en Konings*, bl. 271.

Kan ons soets in die laaste dae verwag, wanneer die finale boodskap aan die gevalle wêreld gegee gaan word? Ja — en nee. Dit wil sê, daar sal baie mense oor die wêreld wees wat sal ag slaan op die oproep, “ ‘Gaan uit haar uit, my volk, sodat julle nie gemeenskap met haar sondes mag hê en van haar plaë ontvang nie’ ” (*Openbaring 18:4*). Reg oor die wêreld sal mense standpunt inneem en die dier trotseer deur “die geboorte van God en die geloof in Jesus [te] bewaar” (*Openbaring 14:12*). Hierdie mense, soos daardie mense in Ninevé, sal die oordeel wat op die verlore nes voltrek sal word, vryspring.

Terselfdertyd, terwyl sommige profesieë soos God se aankondiging dat Ninevé vernietig gaan word, voorwaardelik is, sal dit vernietig word *tensy die mense hulle van hulle boosheid bekeer* (lees *Jeremia 18:7–10*). Daar is egter sommige profesieë wat nie hierdie voorwaardes het nie. Sulke profesieë gaan vervul word, maak nie saak wat die mensdom se reaksie is nie. Die Messiaanse profesieë van Christus se eerste en tweede koms, die merk van die dier, die uitstorting van die plaë, eindtydvervolg — hierdie is nie voorwaardelik nie; dit sal plaasvind afgesien van wat mense doen. Wat mense doen, en die keuses wat hulle maak, sal bepaal aan watter kant hulle is soos wat die eindtydgebeure wat deur die profete voorspel is, ontplooi word.

Watter keuses maak jy nou wat jou kan help bepaal watter keuses jy sal maak wanneer die kwessie oor aanbidding van God of die dier wêreldwyd gebeur?

Bélsasar se fees

Nadat die stad Ninevé verneder was (612 v.C.) deur 'n koalisie-weermag wat beide Meders en Babiloniërs ingesluit het (gelei deur Nebukadnésar se vader), het die stad Babilon 'n oplewing ondervind, die gelyke wat hierdie stad nie gesien het na die dae van Hammurabi, hulle groot wetgewer, nie. Onder Nebukadnésar se koningskap het die stad van Babilon wat nou vry van die probleem van Assiriese strooptogte was, in rykdom en invloed gegroei totdat die buurnasies geen keuse gehad het om met teensin haar oorheersing te erken nie. Sy was die koningin van die wêreld, en die nasies wat graag wou floreer, het hulle lojaliteit aan haar verklaar.

Intussen, sover as wat ons weet, het Nebukadnésar as 'n gelowige gesterf en bely dat Daniël se God inderdaad die regmatige heerser van alle nasies is (*Daniël 4:34–37*). Die volgende verhaal wat Daniël vertel, is die van Nebukadnésar se opvolger, die onderkoning, Bélsasar.

Lees Daniël 5:1–31. Watter belangrike geestelike boodskappe kry ons uit hierdie vertelling? Wat het uiteindelik Bélsasar se einde veroorsaak?

Die hartseerste en mees tragiese gedeelte van hierdie verhaal word in Daniël 5:22 gevind. Nadat hy die koning aan die val en toe die herstel van Nebukadnésar herinner het, het Daniël aan hom gesê, “ ‘Maar u, Bélsasar, sy seun het u hart nie verneder nie, alhoewel u dit alles weet’ ”. Dit wil sê, hoewel hy die geleentheid gehad het om die waarheid te leer ken; hoewel hy selfs eerstehands kon sien wat met Nebukadnésar gebeur het, het hy gekies om hierdie gebeure te ignoreer en het hy homself op dieselfde pad begeef wat vir sy voorganger soveel probleme veroorsaak het.

Soos Nebukadnésar gedoen het toe hy die goue beeld laat oprig het, het Bélsasar openlik dit wat Daniël se God voorspel het, uitgedaag. Deur die goue voorwerpe wat uit die tempel in Jerusalem na Babilon gebring was op 'n onheilige wyse te gebruik, het hy waarskynlik die feit dat Babilon die Jode oorwin het en nou hulle God se heilige voorwerpe uit hulle tempel besit het, onderstreep. Met ander woorde, hulle het steeds die oorhand oor hierdie God gehad wat hulle ondergang voorspel het.

Dit was inderdaad 'n handeling van totale uitdaging, selfs al het Bélsasar meer as genoeg "bewys" gehad om beter te weet. Hy het genoeg kopkennis gehad om die waarheid te weet; in plaas daarvan was sy hart die probleem. In die laaste dae, wanneer die finale krisis oor die wêreld losbars, sal mense ook die geleentheid gegee word om die waarheid te ken. Wat hulle keuse sal wees, soos in Bélsasar se geval, sal deur hulle harte bepaal word.

Die opdroog van die Eufraatrivier

Een van Babilon se sterkpunte was die Eufraatrivier wat op 'n plek onder die stad se mure deurgevloei het en so die stad van standhoudende water voorsien het. Maar, dit het toe ook 'n swakpunt geword. Nitocris, 'n antieke Babiloniese koningin, het erdewerkbedrywighede langs die rivier begin met die doel om sodoende 'n roete na die stad te ontwikkel, en in die proses het sy die rivier se loop toe met tye verander om in 'n moeras in te loop sodat die spanne werkers makliker kon werk. Kores het tot die besef gekom dat hy dieselfde kon doen om die Eufraat genoeg te laat opdroog sodat sy troepe maklik onder deur die stadsmuur in die rivierbedding kon deur marsjeer. Toe hulle eers binne die stadsmure was, het hy gevind dat die mure al langs die rivier onbewaak was, en het toe die stad in een nag oorgeneem. Die antieke Griekse geskiedkundige Herodotus vertel aan ons dat “die stadsbewoners in die middel van Babilon glad nie eers geweet het dat die voorstede ingeneem was nie, want dit was 'n feestyd en almal het gedans en hulleself oorgegee aan genot en vermaak.” — Herodotus, *The Histories*, Tom Holland, trans. (New York: Penguin, 2015), bl. 94, (*vry vertaal*). Kan daar enige twyfel wees dat hierdie dieselfde fees was wat in Daniël 5 uitgebeeld word?

Lees Daniël 5:18–31 en Openbaring 16:12–19. Watter parallele vind jy tussen sommige van die plae van Openbaring en die verhaal van die val van Babilon?

Terwyl Jesus verduidelik het hoe om die tekens van die tye te onderskei, het Hy sy dissipels gewaarsku, “ ‘Waak dan, omdat julle nie weet watter uur julle Here kom nie. Maar weet dit: as die huisheer geweet het in watter nagwaak die dief sou kom, sou hy gewaak en nie toegelaat het dat in sy huis ingebreek word nie’ ” (*Matthéüs 24:42, 43*). Net soos met die val van Babilon, sal die skielike verskyning van Christus moderne Babilon onverwags verras. Maar, dit hoef nie so te gebeur nie; talryke profesieë het aan ons genoegsame bewyse oor Jesus se spoedige koms gegee.

Die wêreld sal nie verras word net omdat hulle nie geweet het wat God voorspel het nie; dit sal onverwags gevang word omdat dit gekies het om nie te glo wat God gesê het wat sou gebeur het nie.

Lees Openbaring 16:15. Selfs te midde van hierdie eindtydwaarskuwings, watter ewangelieboodskap word hier gevind? Wat beteken dit om “naak rond te loop”?

Kores, die gesalfde

Toe Kores die stad van Babilon verwoes het, het die jare van ballingskap vir God se volk tot 'n einde gekom, en die Perse het hulle toegelaat om na die belofte land terug te keer en die tempel te herbou. Die Persiese Ryk het die grootste Ryk in die geskiedenis geword met, soos die geskiedkundige, Tom Holland, dit beskryf het, “die grootste versameling gebiede wat die wêreld nog ooit gesien het.” — Tom Holland, *Dominion Basic Books, Kindle Edition*, bl. 25, (*vry vertaal*).

Soos dit die gewoonte van die Persiese volk was, was Kores selfs “die Groot Koning” genoem of “Koning van die konings.”

Kores is 'n tipe van wat sal gebeur wanneer Christus terugkom om sy kerk te kom haal: Hy is die Koning wat van die Ooste af gaan kom (*vergelyk met Matthéüs 24:27*), om oorlog teen Babilon te maak, en om sy volk uit Babilon te bevry en om na die belofte land terug te keer. (*Lees Openbaring 19:11–16.*) Dit is waarom God na Kores as “sy gesalfde” verwys (*Jesaja 45:1*); hierdie beroemde Persiese koning het nie net God se volk bevry nie, sy veldtog teen Babilon is ook 'n tipe van Christus se tweede koms.

Lees II Kronieke 36:22, 23. Op watter maniere stem die verhaal van Kores met Nebukadnésar se verhaal ooreen? Op watter maniere verskil dit? Wat is belangrik omtrent die dekreet? Per slot van rekening, hoe het dit op die eerste koms van Jesus eeue later ingewerk?

Die volgorde van die Ou Testamentiese boeke was in ons dae verander om met Maleági te eindig, maar oorspronklik het die Ou Testament hier geëindig – met die dekreet van Kores. Die volgende episode in die kanonieke boeke van die Skrif sou Matthéüs gewees het wat met die geboorte van Christus begin, die antitipe van Kores. Kores het die herbou van die aardse tempel aangekondig; Jesus was in die hemelse heiligdom ingehuldig vir sy bediening — wat uiteindelik tot sy wederkoms en ons vrylating sal lei.

Kores was natuurlik nie 'n *volmaakte* verteenwoordiger van Christus nie; geen tipe stem volmaak ooreen met die antitipe nie, en ons moet versigtig wees om nie te veel in te lees in elke klein besonderheid nie. Nietemin, hy het duidelik as 'n tipe “Verlosser” gefunksioneer.

Dis so interessant dat God 'n heidense koning op so 'n opvallende manier gebruik het om sy wil uit te voer. Dit wil sê, selfs ten spyte van hoe dinge vir ons aanvanklik voorkom, hoe kan ons die waarheid te wete kom oor hoe die HERE oor die langeduur die eindtydgebeure gaan laat plaasvind, soos dit geprofeteer was?

Vir verdere studie: Lees Ellen G. White, “Die Onsigbare Wagter,” bl. 535–538, in *Profete en Konings*.

“Elke nasie wat op die toneel verskyn het, was toegelaat om sy plek op die aarde te neem, om te bepaal of die doel van die Wagter en die Heilige vervul sou word. Profesie het die opkoms en vooruitgang van die wêreld se groot ryke nagespoor – Babilon, Medo-Persië, Griekeland en Rome. Met elkeen, soos met die nasies met minder mag, het die geskiedenis homself herhaal. Elkeen het sy tydperk van toetsing gehad; elkeen het misluk, sy glorie het vervaag, sy mag het verdwyn.

“Terwyl nasies God se beginsels verwerp en in hierdie verwerping hul eie ondergang bewerkstellig het, was daar tog ’n goddelike, oorheersende doelstelling deur die eeue wonderbaarlik aan die werk.” — Ellen G. White, *Profete en Konings*, bl. 535.

In Jeremia 18 sien Jeremia ’n pottebakker doen wat ’n pottebakker gewoonlik doen: om vorm te gee waaraan hy besig is om te werk. Dit is hierdie proses, soos ’n pottebakker sy klei vorm, wat God gebruik om die beginsel van voorwaardelikheid in bybelse profesie te verduidelik. En om seker te maak dat ons verstaan, spreek die HERE deur Jeremia en sê: “ ‘In een oomblik sal Ek spreek oor ’n nasie en oor ’n koninkryk om dit uit te ruk en om te gooi en te vernietig, maar as dié nasie waaroor Ek gespreek het, hulle bekeer van hul boosheid, sal Ek berou hê oor die onheil wat Ek van plan was om hulle aan te doen. En in ’n ander oomblik sal Ek spreek oor ’n nasie en oor ’n koninkryk om dit te bou en te plant; maar as hulle doen wat verkeerd is in my oë deur na my stem nie te luister nie, dan sal Ek berou hê oor die goeie waarmee Ek gesê het dat Ek aan hulle goed sal doen’ ” (*Jeremia 18:7–10*).

Vrae vir bespreking:

- ❶ Dink na oor Jesus se verklaring dat die oordeel makliker vir Ninevé sal wees as vir die volk van God wat van die waarheid afgedwaal het. (*Lees Matthéüs 12:39–42*.) Watter les kan God se kerk uit hierdie waarskuwing aflei?
- ❷ Let op na Ellen G. White se verklaring dat met elke opkomende ryk “die geskiedenis homself herhaal [het]”. — Ellen G. White, *Profete en Konings*, bl. 535. Wat sien jy as ’n gemeenskaplike tema in al die ryke wat in profesie genoem word? Op watter maniere het hulle dieselfde profetiese pad gevolg? Hoe volg ons huidige wêreld ook hierdie tema?
- ❸ Dink na oor die gedagte dat dit nie altyd die verstand of die intellek is wat maak dat mense nie glo nie, maar die hart. Hoe kan hierdie kennis jou getuieis teenoor ander beïnvloed?